

UKA 2017/14

24/10-2017

Justus Hansen

2017-imni Nunanut allanut tunngasutigut naalakkersuinikkut ingerlatsineq pillugu nassuaat.

(Namminiilivinnermut, Nunanut Allanut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq)

Demokraatin Naalakkersuisut qutsavigerusuppagut manna nassuaat sukumiisoq pillugu.

Nunanut allanut politikkip pingaarutaa alligaluttuinnarpoq nunarsuarmi naalagaaffiit imminnut qalliertortillugit. Nunat tamalaat suleqatigiinnerat unitsissinnaanngilarput aamma unitsikkusunngilarput, taamaakkaluartoq isummersorfigisariaqarparput ajunnginnerpaanillu pissarsiaqarfiginiarsaralugu. Aamma tamatuma saniatigut allanut ajornartumik akuerisariaqarparput ataqqisariaqarlugulu nunat tamalaat suleqatigiinnerujartorneranni killeqarfiiit aporfissatut isigineqarneq ajormata.

Tamatumunnga assersuutaalluarsinnaavoq Naalakkersuisut neriuqateqanngilluinnartumik nunami maani imigassamut pilerisaarutinik inerteqquteqarniarsarinera. Sunniuteqarnavianngilaq internettimut iseraangatta imaluunniit nunat allamiut tv-kanaalii isiginnaaleraangatsigit killeqanngitsumik pilerisaarutinik takusassinneqartuartaratta. Aalajangersinnaanngilarput nunani allani susoqassanersoq aamma isumaqlersitsiniarsarissanngilagut nunat tamalaat suleqatigiinnerujartornerat soqutigisariaqanngikkippuit. Taamaaliorsinnaanngilagummi.

Paarlattuanik nuannaarutiginiartigu nunat tamalaat suleqatigiinnerujartornerat teknologillu qanillattortimmatigut nunanut allanuinnaanngitsoq aammali immitsinnut. Nunat allamiut kiffartuussissutaat Skype Facebookilu qujarunnikuuagut aamma ullut tamarluinnaasa atortarpagut assersuutigalugu qitor nagut efterskolertut imaluunniit nunani allani ilinniartut attavigissatillugit. Aamma nunatsinni atorluaqaagut ajornannginnerujussuannngornikuuvormi ikinngutigut ilaqu tallu qanoq innersut aperiniarlugit allaffigilaartarnissaat.

Tamanna nuannerpoq aamma nunat tamalaat suleqatigiinneranni periarfissarpassuit misilerartariaqarpagut atorluarlugillu - nunatut aamma inuinnartut.

Aamma pingaartorujussuuvoq nunatut nunarsuup sinnerani paatsoorneqarsinnaasunik kalerriuteqartannginnissarput. Allatut ajornartumik ataqqisariaqarparput kikkut nunanut allanut politikkimut oqartussaanersut. Taamaattumik tunngaviusumik inatsisitaarnissatsinnut ataatsimiititaliarsuatta siulittaasuata Nunanut allanut Naalakkersuisuusaarnera iluaqutaanngivippoq allaat oqaaseqarfegalugu Cataloniap naalagaaffinngorusulluni kaangarniarnera. Taamaaliukuttoorsinnaavoq Siumumi ilaasortatut, kisianni iluaqutaannavianngilaq puussaarutigissagutsigu nunanut allanut tunngasunut kina oqartussaatitaanersoq. Tassunga atatillugu sanngiinnermik ersersitsineruvoq Naalakkersuisut Siulittaasuata erngerluinnarluni Tunngaviusumik Inatsisitaarnissamut Ataatsimiititaliarsuarmi siulittaasumik inissiinnginnera paatsoorneqarsinnaanngitsumillu oqaluttuullugu suna suliassarineraa. Suli inortuisoqanngilaq

aamma Demokraatini sakkortuumik Naalakkersuisut Siulittaasuat kaammattussavarput taamaalioqqullugu.

Taamaakkaluartoq Demokraatini nuannaarutigaarput maani Inatsisartuni aalajangernikuugatsigu naalagaaffittut Islandimi aallartitaqarfimmik ammaaniarluta. Island eqqaamiutsinni qaninnersaavoq aamma Island isumassarsiorfigikuttoorsinnaavarput minnerunngitsumik niuerneq takornariaqarnerlu pilligit, tassami Island ukiut kingulliit ingerlatsinerani iluatsitsinikuuvvoq mikingngitsumik.

Nunami maani amerlanerusunik inuussutissarsiuteqartariaqarpugut soorlu Islandimisut aamma aallartitaqarfingorumaartussaq atorluartariaqarparput Islandimik suleqateqarnerput suli siuarsarnerujumallugu.

Uannut aamma pingaaruteqarpoq oqaatigissallugu nunanut allanut politikkimi iluatsitsineq maani angerlarsimaffitsinni aallartissammat. Maani inimi aalajangikkatta nunat allamiut uangutsinnik isiginneriaasiat sunnertarpaa aamma qularnanngilaq nunat allamiut uangutsinnut soqutiginninnerat sunnerneqarsinnaassasoq. Tassunga assersuutaalluarsinnaavoq 2013-mi Naalakkersuisut Siumumit siuttuffigineqartut aatsitassarsiornermut tunngatillugu piumasaqaatinik allanngortitsiataarnerat atortussanngortillugillu royalties. Qularnanngilaq tamanna ajunnginnerpaamik eqqarsaateqarluni piliaasoq qularnaarumallugu Kalaallit Nunaata aatsitassanut isertitaasa sapinngisamik pitsaanerpaatinnissaat. Ajoraluartumilli nunat allamiut taamatullu aningaasaliisartut nunat allamiut taamatoqqissaaq iliuusaasoq isiginngilaat. Aalajangiineq kinguneqarnerlorujussuarpoq nunat allamiut nunatsinnut aningaasaleerusussusaannut aamma kingunipilui ulloq manna tikillugu malugisinnaavagut, aatsitassarsiortut qaqiniapiloormata aamma aningaasaliisartut tunuarsimaartupilussuupput assersuutigalugu nunatsinni attaveqaatit pilligit suliassanut angisuunut pilersaarutit aningaasaliiffiginissaannut. Suliap paatsuugassaanngitsumik takutippaa eqqarsaatigilluaqqissaartariaqartassagipput nunatta killeqarfiata iluani politikki pineqartillugu. Nunanut allanut politikkimik suliaqarnitsinni pissutsivut nunap killeqarfiata iluani politikkimik suliaqarnitsinnut sunniutilerujussuuvoq. Suut tamarmik ataqtigiipput.

Naggataatigut Naalakkersuisut qinnuigerusuppakka Pituffik pillugu killiffimmik sukumiisumik nassuaateqaqqullugit. Nunatut nunatta ilaa USA-mut attartortipparput aamma taamaattumik paarlattuanik piumasaqarsinnaasariaqarpugut. Kissaatigaara amerikamiut siunissami suleqatigiinnissaat pillugu isumaqatigiinniarnerit ingerlarginata killiffia peqqissaartumik nassuiarneqassasoq. Pingaaruteqarpoq Inatsisartut suliami tessani qanimut malinnaatinneqarnissaat.

Pituffiullu eqqartornera iluatsillugu arlaqarput sukumiisumik nassuiarneqartariaqartut. Kiffartuussinissamut isumaqatigiissut amerikamiut suliffeqarfiutaannit Vectrus Servicesimit oktoberip aallaqqaataaniit tiguneqarpoq. Aallaqqaammulli neqerooruteqartuugaluarpoq ingerlatseqatigiiffik Exilis Services ajungaallunilu. Taamatut ineriartortoqarsimaneranut suna pissutaava? Aamma Naalakkersuisut pineqartumut tunngatillugu qanoq iliulersaarp? Naalakkersuisut sulissutiginerlugu suliariumannitussarsiuussisoqqinissaa? Aamma suliamut tunngatillugu Naalakkersuisut allanik paasissutissiissutissaqarnerlutik?

Naliginaasumik isigalugu suliamut tunngatillugu Inatsisartunut innuttaasunullu Naalakkersuisut paasissutissiisarnerat mikisuararsuusimavoq. Soormita taamaattoqarpa? Suna Naalakkersuisut

matoqqalluinnarnerannut siunertaava?

Tassunga atatillugu Tuluit Nunaata Brexit pillugu isumaqtigiinniarneranut tunngatillugu EU-p uatsinnut paassisutissiarnerata killiffia peqqissaartumik nassuiarneqassasoq qinnutigissuara. Isumaqtigiinniarnerit avammut nioqqutissiorfitta annerit ilaannut iserniarnitsinnut pingaarutilerujussuanngorsinnaapput aamma taamaattumik pingaaruteqarluinnarpoq sapinngisamik annerpaamik ilisimatinneqartarnissarput.

Taavalu naggataatigut sukumiisumik nassuiaqqussavara sooq Naalakkersuisut Arctic Circle pillugu ataatsimeersuarnermi peqataannginnissartik qinersimaneraat. Ataatsimeersuarnermi tassani Kalaallit Nunaat oqallisaangaatsiartarpoq taamatullu issittoq tamarmi. Nunanut Allanut Sillimaniarnermullu Ataatsimiititaliaq peqataasoq aamma Demokraatini eqqumiigaarput Naalakkersuisut peqataatitaqannginnerat. Tamanna pillugu nassuiaasoqarnissaanut qilanaarpunga.

Taamatut oqaaseqarlunga 2017-imi Nunanut allanut tunngasutigut naalakkersuinikkut ingerlatsineq pillugu nassuiaat tusaatissatut tiguara.